

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-993

20.12.2019

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Løft av pasient – arbeidsulykke – skadelig arbeidsprosess – yfl. § 11 (1) bokstav a og c.

Forsikrede (helsefagarbeider) anførte at hun fikk skade i skulder og bryst, da hun løftet en pasient fra dosetet og opp til "prekestolen". Hun hadde vært hos samme pasient over en periode og hadde utført mange løft. Selskapet avsto krav om utbetaling under yfl. Tvist om hendelsen var en arbeidsulykke eller en skadelig arbeidsprosess. Sekretariatet avgjorde saken i medhold av delegert myndighet og la til grunn at hendelsen ikke var omfattet av verken det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Heller ikke yfl. § 11 første ledd bokstav c kom til anvendelse. Nemnda var enig i sekretariatets avgjørelse og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (helsefagarbeider f. 1965) skulle bistå en ALS-syk pasient i dennes hjem i perioden 10.4.–26.5.19. Arbeidet besto i vakter på 12 timer, der forsikrede var alene med pasienten som veide 60–70 kilo. Forsikrede hadde en opplæringsvakt sammen med en annen og gjennomgikk da oppgavene, som blant annet gikk ut på å løfte pasienten opp fra dostol og til en såkalt "prekestol".

Den 5.5.19 var forsikrede utsatt for en hendelse under arbeidet. Det første notatet om dette er tatt inn i en legeerklæring 6.5.19:

Den ovennevnte har i dag vært på L legevakt da hun har vondt over høyre siden av brystkassen i forbindelse med tyngde løft på arbeidsplassen. Hun har kjent flere ganger på at det har "smelt" i muskulaturen i forbindelse med løft av en pasient, men har likevel forsøkt å overse smertene og fortsatt å jobbe. Hun klarer ikke de lenger. Hun har søkt om hjelpemidler på arbeidsplassen, men har ikke fått dette oppfylt av arbeidsgiver. Hun er nå i behov for å hvile, og reiser i dag hjem til F. U.t. anbefaler henne heller ikke å fortsette i jobben slik hun har gjort så langt. Dette til orientering.

I skademeldingen, mottatt av selskapet 24.7.19, heter det:

Eg som helsefagarbeider hadde oppdrag i stell av ALS pasient, i heimen. Eg ringde i starten av oppdraget til hjelpemiddelsentral, for å få inn hjelpemiddel. Pasienten var dårleg og hadde problem med å stå, røyse seg opp osv. Ho måtte hjelpast manuelt på wc fleire gongar, og frå wc-stol opp til "preikestol-rullator" måtte eg bruke makt for i det heile tatt å få ho på føtene. Søndag 5.5, på mi fjerde 12-timers vakt hos henne, sa det bokstaveleg pang under brystet på mi høgre side, i det eg måtte opp på tå for å klare å holde ho oppe. Pasienten registrerte smellen. Det skal nevnes at eg er liten, og ho mykje større/lenger. Dagen etter var eg hos lege i S, som konstaterte at ein muskel sansynlegvis har slitna. Etter dette reiste eg tilbake til F der eg bor, og har pga skaden ikkje vore tilbake i jobb før nesten to mnd etter det skjedde.

Selskapet noterte fra telefonsamtale 23.7.19:

Skadelidt ringer inn. Spør om hendelse. Hun sier først at hun ikke har noe å tillegge. Deretter sier hun: At det smalt - pasient skrev på ipaden at det var et bein som smalt, kan ikke snakke, kom dit fra F, pasienten har ikke hjelpemiddel og må løftes, på toalettet, få fra WC til preikestolen og måtte på tå, 156m, forferdelig opplegg, skjedde på søndag, vært hos samme pasient i en uke, den fjerde dagen i strekk, løfte og løfte, har heiser, sprakk ved ett tilfelle, smerter når kjørte hjem, kontrek, måtte opp på tå, kunne ikke stå, pasient satt på WC-stol og måtte ta tak i armen, måtte ta henne fra hennes venstre side, brukte høyre hånd, telte tre og

så ramelt hun ned, og så igjen, holdt på, flere løft og hun kommer seg opp, plassere hånden på rullator/prekestol, strakk seg ganske mye, tåler ikke,

Selskapet avsto kravet 25.7.19.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hennes plager i skulder/bryst skyldes hendelsen 5.5.19, og at dette var en ulykkeshendelse enten etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a eller c. Forsikrede var alene med en tung pasient i dennes hjem, som hun måtte løfte fra sitte høyde til stå høyde ("prekestol"-rullator) mange ganger i løpet av lange vakter. Det skjedde ofte at pasienten falt tilbake på stolen, slik at forsikrede flere ganger måtte ta i alt hun kunne for å få henne opp. Forsikrede hadde bedt om hjelpemidler, men fikk ikke disse før etter at skaden var skjedd. Arbeidet var helt urimelig og uforsvarlig for en pleier alene. Det var ekstraordinær påkjenning og stor belastning på både skjelett og muskler. Forsikrede hadde arbeidet åtte år i bransjen, og aldri opplevd at en pleier alene skulle løfte en pasient titalls ganger i løpet av en formiddag. Arbeidstilsynet anbefaler at kvinner ikke løfter mer enn 15 kilo. På andre arbeidsplasser var man alltid to om slike løft, og med hjelpemidler.

Selskapet har i det vesentlige anført det ikke var noe plutselig eller unormalt ved hendelsen. Pasientens tilstand og tyngde var kjent for forsikrede, og arbeidsstillingen var ikke spesielt ugunstig. Se Rt-2007-882 (avsnitt 38) og Rt-2005-1757 (Skygge), samt uttalelse 2011-349. Verken det markerte eller avdempede ulykkesbegrepet er oppfylt.

Sekretariatets avgjørelse

Nemndas sekretariat avgjorde saken 30.10.19 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Forsikrede fikk ikke medhold i klagen.

Etter sekretariatets syn var det ikke nødvendig å ta stilling til hvorvidt skaden var oppstått gjennom flere løft, og om den i så tilfelle måtte vurderes som en belastningslidelse, jf. 2018-195. Sekretariatet tok således utgangspunkt i at skaden oppsto ved det løftet som forsikrede anførte.

Ifølge sekretariatet var det ikke noe plutselig og uventet som var årsak til de plagene forsikrede fikk i skulder og bryst. Sekretariatet kom derfor til at vilkårene for det markerte ulykkesbegrepet ikke var oppfylt, jf. Rt. 2006 s. 1642, Rt. 2009 s. 1485, Rt. 2009 s. 1619 og nemndsavgjørelse 2019-090.

For så vidt gjaldt det avdempede arbeidsulykkebegrepet, kom sekretariatet til at vilkårene heller ikke var oppfylt, jf. Rt. 2005 s. 1757, Rt. 2007 s. 882 og nemndsavgjørelse 2019-090. Sekretariatet vektla at det var innenfor forsikredes arbeidsoppgaver å løfte pasienten fra dosete og opp til "prekestolen", og at forsikrede gjennom tidligere vakter var kjent med oppgavene, pasients tyngde og dennes manglende evne til selv å bistå i løftet/flyttingen. Det var således ikke noe påkjenning eller belastning som var usedvanlig i forhold til det som var normalt i forsikredes arbeid. I den forbindelse viste sekretariatet til nemndsavgjørelse 2015-253 og 2013-348 og Trygderettsavgjørelser, herunder TRR-2015-1715, TRR-2013-1924 og TRR-2010-1242.

Sekretariatet kom dermed til at hendelsen ikke falt inn under yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Under henvisning til nemndsavgjørelse 2015-253 la sekretariatet videre til grunn at løftet ikke var omfattet av begrepet "skadelig arbeidsprosess" og bestemmelsen i yfl. § 11 første ledd bokstav c fikk derfor ikke anvendelse.

Forsikrede krevde saken fremlagt for Finansklagenemnda Person. Det ble ikke fremlagt ny dokumentasjon.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om hendelsen 5.5.19 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a eller c. Sekretariatet har lagt til grunn at hendelsen ikke var omfattet av det *markerte* ulykkesbegrepet som forutsetter at skaden er voldt ved en plutselig eller uventet ytre hending. Det er nemnda enig i.

Sekretariatet har videre vurdert om det *avdempede* ulykkesbegrepet kommer til anvendelse, dvs. om skaden skyldes en konkret ytre hendelse som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid. Sekretariatet har i sin vurdering sett hen til Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 50 og 51 hvor Høyesterett har gitt uttrykk for at det ikke stilles krav om en ytre hendelse der arbeidstaker på grunn av en vanskelig arbeidsstilling utsettes for en vanskelig påkjenning eller belastning, og til Rt. 2007 s. 882 hvor avviket fra normale arbeidsprosedyrer var for lite til at hendelsen kunne betraktes som en arbeidsulykke. Sekretariatet har vektlagt at det utvilsomt var en del av forsikredes arbeidsoppgaver å løfte pasienten fra dosetet og opp i "prekestolen", at forsikrede hadde gjort dette tidligere og således kjente til pasientens tyngde og manglende evne til å kunne bistå i løftet. Nemnda er enig med sekretariatet i at det da ikke kan sies at det dreier seg om et løft som var usedvanlig i forhold til det som var normalt i forsikredes arbeid, selv om prosessen ikke samsvarer med Arbeidstilsynets anbefaling. Nemnda tilføyer for øvrig at det er lite dokumentasjon som underbygger anførselen om at arbeidsbelastningen utgjør et avvik fra normal arbeidsbelastning. Nemnda er således enig med sekretariatet i at det aktuelle løftet ikke omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet og viser til Trygderettens avgjørelser TRR- 2013-1924 og 2010-1242.

Sekretariatet har videre kommet til at heller ikke bestemmelsen i yfl. § 11 første ledd bokstav c om *skadelige prosesser* får anvendelse. Sekretariatet har vist til nemndas avgjørelse 2015-253 hvor nemnda viste til vurderingstemaet slik det er formulert i Rt. 2011 s. 368 avsnitt 45 og 46. Bestemmelsen har et snevert anvendelsesområde og fungerer som en sikkerhetsventil som ligger tett opp til det som dekkes av bokstavene a og b. Nemnda er enig med sekretariatet i at heller ikke denne bestemmelsen får anvendelse.

Nemnda er etter dette enstemmig enig i sekretariatets avgjørelse.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).